

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

19 décembre 2003

PROJET DE LOI

**modifiant diverses dispositions
relatives au droit des mineurs
d'être entendus par le juge (*)**

PROJET TRANSMIS PAR LE SÉNAT SOUS
LA LÉGISLATURE PRÉCÉDENTE ET
RELEVÉ DE CADUCITÉ (**)

Documents précédents :

Documents du Sénat :

2-554 - 2000/2001 :

N° 1 : Proposition de loi de Mme de Bethune et consorts.
N°s 2 et 3 : Amendements.

2-554 - 2000/2001 :

N°s 4 à 6 : Amendements.
N° 7 : Rapport.
N° 8 : Texte adopté par la commission.
N° 9 : Texte adopté en séance plénière et transmis à la Chambre des
représentants.

Annales du Sénat :

17 et 18 juillet 2002

Documents de la Chambre des représentants :

Doc 50 1991/ (2001/2002) :

001 : Projet transmis par le Sénat.

(*) DÉLAI D'EXAMEN : 60 jours (Article 81 de la Constitution et art. 3,
alinéa 2, de la loi du 5 mai 1999 – *Moniteur belge* du 7 mai 1999).

(**) Loi du 8 décembre 2003 (*Moniteur belge* du 19 décembre 2003)

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

19 december 2003

WETSONTWERP

**tot wijziging van verschillende bepalingen
over het recht van minderjarigen om door de
rechter te worden gehoord (*)**

ONTWERP OVERGEZONDEN DOOR DE SENAAT
TIJDENS DE VORIGE ZITTINGSPERIODE EN VAN
VERVAL ONTHEVEN (**)

Voorgaande documenten :

Stukken van de Senaat :

2-554 - 2000/2001 :

Nr. 1 : Wetsvoorstel van mevrouw de Bethune c.s.
Nrs. 2 en 3 : Amendementen.

2-554 - 2000/2001 :

Nrs. 4 tot 6 : Amendementen.
Nr. 7 : Verslag.
Nr. 8 : Tekst aangenomen door de commissie.
Nr. 9 : Tekst aangenomen in plenaire vergadering en overgezonden aan
de Kamer van volksvertegenwoordigers.

Handelingen van de Senaat :

17 en 18 juli 2002

Stukken van de Kamer van volksvertegenwoordigers :

Doc 50 1991/ (2001/2002) :

001 : Ontwerp overgezonden door de Senaat.

(*) ONDERZOEKSTERMIJN : 60 dagen (Artikel 81 van de Grondwet en
art. 3, tweede lid, van de wet van 5 mei 1999 – *Belgisch Staatsblad*
van 7 mei 1999).

(**) Wet van 8 december 2003 (*Belgisch Staatsblad* van 19 december
2003)

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

L'article 931 du Code judiciaire, modifié par la loi du 30 juin 1994, est remplacé par ce qui suit :

« Art. 931. - § 1er. Le mineur d'âge de moins de quinze ans révolus ne peut être entendu sous serment. Ses déclarations peuvent être recueillies à titre de simple renseignement.

Les descendants ne peuvent être entendus dans les causes où leurs ascendants ont des intérêts opposés.

§ 2. Dans toute procédure concernant le mineur, sans préjudice des dispositions légales prévoyant son intervention volontaire et son consentement :

1° le tribunal doit convoquer le mineur d'âge de douze ans, aux fins d'audition;

2° tout mineur de moins de douze ans capable de forger une opinion peut être entendu à sa demande ou sur décision du juge. Néanmoins, lorsque le mineur en fait la demande, soit au juge saisi du litige, soit au procureur du Roi, l'audition ne peut être refusée.

Le mineur est convoqué conformément à l'article 931ter; il peut refuser de donner suite à cette convocation. Le mineur doit communiquer ce refus en renvoyant au greffe du tribunal la convocation signée par lui.

Si le mineur dispose d'un avocat, une copie de la convocation est également envoyée à ce dernier. Si le mineur refuse de donner suite à la convocation du juge, son avocat en est avisé. L'avocat vérifie si ce refus a été fait de plein gré et communique le résultat de cette vérification au greffe du tribunal.

§ 3. Le mineur est entendu par le juge ou la personne désignée par ce dernier à cet effet. L'audition a lieu hors de la présence de quiconque, à l'exception du

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

Artikel 931 van het Gerechtelijk Wetboek, gewijzigd bij de wet van 30 juni 1994, wordt vervangen als volgt :

« Art. 931. - § 1. Een minderjarige beneden de volle leeftijd van vijftien jaar mag niet onder ede worden gehoord. Zijn verklaringen kunnen enkel als inlichtingen gelden.

Bloedverwanten in nederdalende lijn mogen niet worden gehoord in zaken waarin hun bloedverwanten in opgaande lijn tegengestelde belangen hebben.

§ 2. In elke procedure die de minderjarige betreft, onverminderd de wettelijke bepalingen betreffende zijn vrijwillige tussenkomst en zijn toestemming :

1° moet de rechtbank de minderjarige die de leeftijd van twaalf jaar heeft bereikt, oproepen teneinde gehoord te worden;

2° kan elke minderjarige die de leeftijd van twaalf jaar niet heeft bereikt en die in staat is zijn mening te vormen, bij beslissing van de rechter, worden gehoord. Wanneer de minderjarige het verzoek aan de rechter bij wie de zaak aanhangig is of aan de procureur des Konings heeft gericht, kan het onderhoud evenwel niet worden geweigerd.

De minderjarige wordt opgeroepen overeenkomstig artikel 931ter; hij kan weigeren aan deze oproeping gevolg te geven. Deze weigering moet worden medegedeeld door de minderjarige door terugzending van het door hem ondertekende oproepingsbericht aan de griffie van de rechtbank.

Indien de minderjarige over een advocaat beschikt, wordt tevens een afschrift van het oproepingsbericht aan deze advocaat gezonden. Indien de minderjarige weigert aan de oproeping van de rechter gevolg te geven, wordt zijn advocaat daarvan in kennis gebracht. De advocaat gaat na of deze weigering vrijwillig is gedaan en deelt het resultaat van zijn onderzoek mee aan de griffie van de rechtbank.

§ 3. De minderjarige wordt gehoord door de rechter of door de persoon die deze aanwijst. Het onderhoud vindt plaats buiten de aanwezigheid van wie ook, de

greffier et de l'avocat du mineur. Si le mineur a renoncé à sa faculté d'être assisté par un avocat, il peut se faire accompagner d'une personne de confiance indépendante des parties à l'instance.

L'audition a lieu en un endroit considéré comme convenable par le juge. Il en est établi par le greffier un procès-verbal qui est joint au dossier de la procédure, sans que copie en soit délivrée aux parties. Le procès-verbal est lu au mineur, puis signé pour accord par ce dernier.

Le cas échéant, les frais de l'audition sont partagés entre les parties.

L'audition du mineur ne lui confère pas la qualité de partie à la procédure. Les opinions du mineur sont prises en considération compte tenu de son âge et de son degré de maturité.

Art. 3

Dans le même Code, il est inséré un article 931*bis*, rédigé comme suit :

« Art. 931*bis*. - Le Roi détermine quelle est la formation particulière que doivent suivre les juges qui statuent sur des litiges concernant des mineurs. »

Art. 4

Dans le même Code, il est inséré un article 931*ter*, rédigé comme suit :

« Art. 931*ter*. - Le Roi fixe un modèle d'avis de convocation expliquant au mineur, d'une manière qui soit à sa portée, qu'il est convoqué devant le tribunal, qu'il peut consulter un avocat des mineurs, conformément à l'article 508/24 et qu'il peut refuser de comparaître, conformément à l'article 931, § 2, alinéas 2 et 3.

L'avis mentionne également les coordonnées de la permanence d'avocats des mineurs à laquelle le mineur peut s'adresser ».

Art. 5

À l'article 1233, § 1er, 2°, du même Code, remplacé par la loi du 27 mars 2001, les mots « article 931,

greffier en de advocaat van de minderjarige uitgezonderd. Indien de minderjarige zich niet wenst te laten bijstaan door een advocaat, kan hij zich laten vergezellen door een vertrouwenspersoon die onafhankelijk is van de partijen in het geding.

Het horen geschiedt op een plaats die door de rechter geschikt wordt geacht. Van het onderhoud wordt door de griffier een proces-verbaal opgemaakt dat bij het dossier van de rechtspleging wordt gevoegd, zonder dat evenwel een afschrift ervan aan de partijen wordt bezorgd. Het proces-verbaal wordt aan de minderjarige voorgelezen en door hem ondertekend voor akkoord.

De kosten verbonden aan het onderhoud worden in voorkomend geval over de partijen verdeeld.

Het horen van de minderjarige heeft niet tot gevolg dat hij partij in het geding wordt. Aan de mening van de minderjarige wordt een passend belang gehecht in overeenstemming met zijn leeftijd en maturiteit.

Art. 3

In hetzelfde Wetboek wordt een artikel 931*bis* ingevoegd, luidende :

« Art. 931*bis*. - De Koning bepaalt welke bijzondere opleiding moet worden gevolgd door rechters die oordelen in geschillen die minderjarigen betreffen. »

Art. 4

In hetzelfde Wetboek wordt een artikel 931*ter* ingevoegd, luidende :

« Art. 931*ter*. - De Koning bepaalt een model van oproepingsbericht dat de minderjarige op een kindvriendelijke manier duidelijk maakt dat hij voor de rechtbank wordt opgeroepen, dat hij een advocaat voor minderjarigen kan raadplegen, overeenkomstig artikel 508/24 en dat hij zijn verschijning kan weigeren zoals voorzien in artikel 931, § 2, tweede en derde lid.

Het bericht vermeldt tevens de gegevens van de permanentie van advocaten voor minderjarige waarop de minderjarige een beroep kan doen. »

Art. 5

In artikel 1233, § 1, 2°, van hetzelfde Wetboek, vervangen door de wet van 27 maart 2001, worden de

alinéas 6 et 7 » sont remplacés par les mots « article 931, § 3 ».

Art. 6

À l'article 1280, alinéa 2, du même Code, modifié par la loi du 30 juin 1994, les mots « article 931, alinéas 3 à 7 » sont remplacés par les mots « article 931, §§ 2 et 3 ».

Art. 7

À l'article 1290, alinéas 2 et 3, du même Code, modifié par la loi du 30 juin 1994, les mots « article 931, alinéas 3 à 7 » sont remplacés par les mots « article 931, §§ 2 et 3 ».

Art. 8

À l'article 1293, alinéas 2 et 3, du même Code, modifié par la loi du 30 juin 1994, les mots « article 931, alinéas 3 à 7 » sont remplacés par les mots « article 931, §§ 2 et 3 ».

Art. 9

À l'article 1294, alinéa 3, du même Code, modifié par la loi du 20 mai 1997, les mots « article 931, alinéas 3 à 7 » sont remplacés par les mots « article 931, §§ 2 et 3 ».

Art. 10

L'article 56*bis* de la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse, inséré par la loi du 2 février 1994, est abrogé.

woorden « artikel 931, zesde en zevende lid » vervangen door de woorden « artikel 931, § 3 ».

Art. 6

In artikel 1280, tweede lid, van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wet van 30 juni 1994, worden de woorden « artikel 931, derde tot zevende lid » vervangen door de woorden « artikel 931, §§ 2 en 3 ».

Art. 7

In artikel 1290, tweede en derde lid, van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wet van 30 juni 1994, worden de woorden « artikel 931, derde tot zevende lid » vervangen door de woorden « artikel 931, §§ 2 en 3 ».

Art. 8

In artikel 1293, tweede en derde lid, van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wet van 30 juni 1994, worden de woorden « artikel 931, derde tot zevende lid » vervangen door de woorden « artikel 931, §§ 2 en 3 ».

Art. 9

In artikel 1294, derde lid, van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wet van 20 mei 1997, worden de woorden « artikel 931, derde tot zevende lid » vervangen door de woorden « artikel 931, §§ 2 en 3 ».

Art. 10

Artikel 56*bis* van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, ingevoegd bij de wet van 2 februari 1994, wordt opgeheven.